АВГУСТ
4
1940 во
№ 105 (1249)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ОТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗОНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

УБОРКА ДА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННӦЙ ПРӦДУКТАЯС ЗАГОТОВИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

ВКП(б) Центральнӧй Комитетлӧн да ССР Союзса Народнӧй Комиссаръяс Сӧветлӧн постановление

„Сельскохозяйственнӧй продуктаяс заготовитан да ньӧбан политикаын вежьӧмъяс йылысь" ВКП(б) Центральнӧй Комитетлӧн да ССР Союзса Совнаркомлӧн 1940 во апрель 7 лунся постановление обеспечитіс видзму овмӧслысь водзӧ кыптӧм, кӧдза площадьяс паськӧдӧм да лӧсьӧдіс крепыд подув сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс заготовитӧм успешнӧя нуӧдӧм вылӧ. Таво тувсов полевӧй уджъяс колхозъясӧн да совхозъясӧн успешнӧя нуӧдӧм да кӧдзаяслӧн бур состояние сетӧны рассчитывайтны ыджыд урожай получитӧм вылӧ.

ВКП(б) ЦК да ССР Союзса Совнарком предупреждайтӧны партийнӧй, сӧветскӧй да земельнӧй органъясӧс кольӧм вося ӧшыбкаяс повторитны лэдзны позьтӧм йылысь, кор вель уна республикаясын, крайясын да областьясын, местнӧй организацияясса руководительяслӧн беспечнӧй отношение вӧсна уборка вывті ёна нюжаліс, коді вайӧдіс урожай ыджыд воштӧмъясӧ.

Нянь идралӧм заводитӧм петкӧдлӧ, мый тайӧ ӧшыбкаясыс вель уна районъясын повторяйтсьӧны и таво. Онӧдз ӧткымын крайясын да областьясын, кодъяс заводитісны нин идравны зерновӧй культураяслысь урожай, абу помалӧма комбайнъяс, трактораъяс ремонтируйтӧм да абу ремонтируйтӧма конно-уборочнӧй инвентарь, а уджалысь комбайнъяс оз тырвыйӧ используйтсьыны. Эмӧсь уборка вылын прӧстӧй уборочнӧй машинаяс используйттӧмлӧн фактъяс, торйӧн нин восковӧй спелость кадӧ да торъя воӧм участокъяс вылын зерновӧйяс выборочнӧя идралігӧн, мый вайсдӧ нянь перестоитӧмӧ да киссьӧмӧ.

Союзса вель уна лунвыв районъясын 1940 вося урожайысь зерновӧй культураяс заготовитӧмлӧн первой результатъяс петкӧдлӧны, мый местнӧй партийнӧй да сӧветскӧй организацияяс заготовкаяс заводитчигӧн лэдзисны ӧшыбкаяс, кодъяс вайӧдісны уборка да вартӧм мунӧмысь государствоӧы нянь сдайтӧм кольччӧмӧ.

Вылысь повторяйтсьӧ государственнӧй заготпунктъяс вылӧ сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс нуӧм кузя колхозъяслысь да совхозъяслысь живӧй тяглӧ тырмытӧма используйтӧмлӧн кольӧм воын вӧвлӧм вреднӧй тенденция да зільӧм переложитны сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс перевозкаяслысь унджыксӧ государственнӧй транспорт вылӧ.

ВКП(б) ЦК да ССР Союзса Совнарком требуйтӧны местнӧй партийнӧй, сӧветскӧй организацияяслысь да Наркомзаглысь не лэдзны повторяйтны тырмытӧмторъяс да ӧшыбкаяс, кодъяс вӧлі ны кольӧм воын сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс заготовитӧм котыртӧмын, торйӧн Омскӧй, Челябинскӧй да Куйбышевскӧй областьясын, Красноярскӧй крайын да Башкирскӧй АССР-ын, кӧні уна руководящӧй партийнӧй да сӧветскӧй работникъяс окажитчисны торъя колхозъяслӧн да колхозникъяслӧн антигосударственнӧй тенденцияяс пленын, код результатын нянь заготовитан план эз вӧв тыртӧма да лоины тӧдчана недоимкаяс зерновӧй культураяслӧн обязательнӧй поставкаяс да уджъясысь натуроплата кузя.

Уборочнӧй уджъяс сжатӧй срокъясын нуӧдӧм могысь, урожайлысь вошӧмъяс лэдзтӧм могысь, а сідзжӧ сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс заготовитан государственнӧй план аскадӧ да ставнас тыртӧм могысь, ВКП(б) ЦК да ССР Союзса Совнарком обязывайтӧны партийнӧй, сӧветскӧй, комсомольскӧй, земельнӧй да заготовительнӧй органъясӧс паськыда мобилизуйтны колхозникъяслысь, МТС-ясса, совхозъясса да заготовительнӧй аппаратса работникъяслысь массаясӧс уборочнӧй уджъяс аскадӧ нуӧдӧм вылӧ да заготовкаяслысь государственнӧй планъяс правительствоӧн установитӧм срокын тыртӧм вылӧ.

ВКП(б) ЦК да ССР Союзса Совнарком обязывайтӧны СССР-са Наркомземӧс, Наркомзагӧс, Наркомсовхозовӧс, Наркомпищепромӧс, Наркоммясомолпромӧс, союзнӧй республикаясса компартияяслысь ЦК-ясӧс, республикаясса совнаркомъясӧс, партиялысь да комсомоллысь краевӧй, областнӧй да районнӧй комитетъясӧс да уджалысь йӧз депутатъяслӧн Сӧветъясса исполнительнӧй комитетъясӧс, МТС-ясса, совхозъясса директоръясӧс да колхозъясса председательясӧс:

I.

Зерновӧй да масличнӧй культураяс идралӧм йылысь

1. Тырвыйӧ эштӧдны МТС-яс да совхозъяс кузя трактораъяс, автопередвижкаяс, молотилкаяс, локомобильяс, автомашинаяс да став имеитчысь уборочнӧй машинаяс ремонтируйтӧм, районъясын, кӧні няньясыс водӧмаӧсь, комбайнъяс да мукӧд уборочнӧй машинаяс водӧм нянь идралӧм вылӧ приспособлениеясӧн оборудуйтӧмӧн.

2. Не лэдзны няньяслысь сулалігас перестой да киссьӧм, мый могысь котыртны бригадаясын няньяслӧн торъя участокъяс воӧм бӧрся тщательнӧй наблюдение сідзикӧн, медым, став массивлысь воӧм виччысьтӧг, обеспечитны комбайнъясӧн да прӧстӧй машинаясӧн воӧм няньӧн участокъяс вылын выборочнӧй уборка.

3. Колосовӧй няньяс комбайнӧн идравны босьтчыны тырвыйӧ воны заводитчигӧн, а прӧстӧй машинаясӧн—няньлӧн восковӧй спелость кадӧ, комбайнъяслысь уборка вылын да прӧстӧй машинаяслысь сменнӧй вӧвъясӧн 16 часысь не этшаджык суткиын уджалӧм обеспечитӧмӧн.

4. Котыртны ытшкӧм бӧрын кольтаяс пыржӧ кӧртавлӧм да найӧс юръясӧ, бабкиясӧ да крестцыясӧ тэчӧм. Обеспечитны идзас идралӧм да сійӧс сёрӧмалӧм пыржӧ комбайнъясӧн няньяс идралӧм бӧрын.

Установитны, мый прӧстӧй машинаясӧн идралӧм нянь сёрӧмалӧм должен лоны помалӧма ытшкӧм помалӧм бӧрын 10 лунысь не сёрӧнджык.

5. Не лэдзны нянь вартӧмӧн сёрмӧм да обеспечитны нянь вартны заводитӧм ытшкыны заводитӧм бӧрын 5 лунысь не сёрӧнджык, медводз юръясысь нянь вартӧм обеспечитӧмӧн. Обеспечитны МТС-ясса да совхозъясса молотилкаяслысь суткиын 20 часысь не этшаджык уджалӧм. Запретитны вартны нянь важ токъяс вылын найӧс водзвыв выжигайттӧг либӧ обеззараживаниетӧг.

6. Комбайнъясӧн перебойястӧг уджалӧм вылӧ выделитны медбур трактораъяс, аскадӧ закрепитны уборкалӧн став кад кежлӧ быд комбайновӧй агрегатлы колхозникъяслысь постояннӧй состав горючӧй да ва подвозитӧм вылӧ, нянь весалӧм, косьтӧм да новлӧм, идзас сёрӧмалӧм вылӧ, колана мында вӧв да повозкаяс выделитӧмӧн, а сідзжӧ закрепитны лобогрейкаяс загонъяс вӧчӧм да пельӧсъяс ытшкӧм вылӧ.

7. Обеспечитны нянь идралан кадӧ комбайнъяс да трактораъяс бӧрся тщательнӧй уход, оборудуйтны быд МТС-ын, быд совхозын 2—3 автопередвижнӧй мастерскӧй да укомплектуйтны тайӧ мастерскӧйяссӧ квалифицированнӧй технической кадръясӧн, а сідзжӧ колана инструментъясӧн да запаснӧй частьясӧн.

8. Установитны нянь идралӧм качество бӧрся тщательнӧй контроль, не лэдзны комбайнъясӧн вылыті вундӧмӧн идралӧм, не вӧтчыны сӧмын гектар лыд бӧрся водӧм тшӧкыд нянь идралігӧн, сэки хедерӧн захватлысь пасьтасӧ чинтӧмӧн. Уборкалӧн став площадь вылын, ытшкӧм бӧрын обязательнӧ чукӧртны му вылӧ кольӧм став шепъяс.

9. Подготовитны быд полеводческӧй бригадаын уборка заводитӧдз вартӧм вылӧ токъяс да крытӧй навесъяс, вевттьытӧм токъяс вылын нянь хранитны лэдзтӧг. Помавны зерносушилкаяс ремонтируйтӧм да стрӧитӧм.

10. Установитны колхозъясын да совхозъясын вартӧм да комбайнъясӧн идралӧм бӧрын получитӧм нянь, а сідзжӧ заготовительнӧй пунктъясӧ да колхозъясса складъясӧ нуан нянь быть веситӧм.

Токъяс вылын нянь сохранитӧмысь быд бригадаын кывкутӧм пуктыны бригадир вылӧ, а колхозын дзоньнас—колхозса председатель вылӧ.

11. Установитны, мый колхозса полеводческӧй бригадаяслӧн бригадируъяс обязанӧсь быд лун личнӧ примитны идралӧм участокъяс, а колхозъясса председательяс—примитны бригадируъяслысь куим лунысь не сёрӧнджык даннӧй участокын удж помасьӧм бӧрын. Совхозъясын идралӧм площадьяс долженӧсь примитны совхозъясса директоръяс либӧ отделениеясӧн да фермаясӧн управляйтысьяс. Участокъяс примитӧм должен оформляйтсьыны актъясӧн уджлысь качество донъялӧмӧн.

12. Используйтны 1940 вося урожай идралӧмын став прӧстӧй машинаяс да орудиеяс, кодъяс эмӧсь колхозъясын, МТС-ясын, совхозъясын.

МТС-ясӧн обслуживайтан колхозъясын нянь вартӧм ӧддзӧдӧм могысь, используйтны МТС-ясын совхозъяслысь молотилкаяс, налӧн вартӧм помасьӧм бӧрын.

Комбайнъясӧн урожай идралӧм помасьӧм бӧрын комбайнъяс используйтны нянь стационарнӧя вартӧм вылын.

13. Не лэдзны няньлысь киссьӧм неисправность кузя комбайнъяслӧн сулалӧм вӧсна. МТС-яс мыж вӧсна комбайнъяслӧн сулалан случайясын, разрешитны колхозъяслы идравны нянь прӧстӧй машинаясӧн, сы вылӧ видзӧдтӧг, мый даннӧй массивсӧ вӧлі выделитӧма комбайновӧй уборка вылӧ.

Комбайнер кӧ лэдзас урожай воштӧм вылыті вундӧм да комбайн омӧля регулируйтӧм вӧсна, разрешитны МТС-ясса да совхозъясса директоръяслы чинтыны комбайнерлы уджсонсӧ 30 прочентӧдз участоксӧ омӧль качествоӧн идралӧмысь.

14. Быродны грубейшӧй ӧшыбка, коді эм сыын, мый МТС-са паркын абуӧсь жатка-лобогрейкаяс, жатка-самоскидкаяс да мукӧд прӧстӧй сельскохозяйственнӧй уборочнӧй машинаяс, кодъяс вермасны содтыны комбайнъясӧс да ворсны на дырйи существеннӧй роль, а вӧчан жаткаяс да мукӧд прӧстӧй уборочнӧй машинаяс вузавсьӧны колхозъяслы найӧс МТС-яслы передайтӧм пыдди. Та могысь:

а) МТС-са паркӧ пыран машинаяс списокӧ пыртны, комбайнъяскӧд тшӧтш, жатка-лобогрейкаяс, жатка-самоскидкаяс да сноповязалкаяс;

б) обяжитны СССР-са Наркомземӧс даслунъя срокӧн представитны ВКП(б) ЦК-ӧн да СССР-са СНК-ӧн вынсьӧдӧм вылӧ жатка-лобогрейкаяс, жатка-самоскидкаяс да сноповязалкаяс вӧчӧм содтӧм кузя план;

в) производствоысь выльысь лэдзӧм став жатка-лобогрейкаяс, жатка-самоскидкаяс да сноповязалкаяс сетны сӧмын МТС-яслы уборочнӧй машинаяслысь парк содтӧм вылӧ.

15. Уборка сжатӧй срокъясӧ нуӧдӧм могысь, рекомендуйтны колхозъяслы уборка да нянь вартӧм первой 15—20 лунӧн колхозникъяслы, кодъяс занятӧсь комбайноуборка обслуживайтӧмын, прӧстӧй уборочнӧй машинаясӧн да киӧн нянь идралӧмын, кольтаяс кӧртавлӧмын, укладкаын да кыскалӧмын, нянь да идзас сёрӧмалӧмын, шеп чукӧртӧмын, нянь весалӧмын, а сідзжӧ вартӧм кузя став уджъясын да государствоӧы нянь кыскалӧмын,—лунся норма выполнитігӧн трудоденьяс начисляйтны кык мында колхозын существуйтысь расценкаяс серти.

16. Тшӧктыны колхозъяслы начисляйтны кыдзи поощрение полеводческӧй бригадаясса бригадируъяслы, кодъяс эштӧдісны бригадаас зерновӧй культураяс идралӧм 20 календарнӧй лунысь не дырджыкӧн, уборочнӧй кадколастысь трудоденьяссӧ кык мында.

17. Установитны, мый МТС-ясса да совхозъясса механикъяс, кодъяс обеспечигісны комбайнъяслысь исправнӧй удж да налы закрепи-

(Водзӧ видзӧд 2-ӧд листбокысь).

УБОРКА ДА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННӦЙ ПРӦДУКТАЯС ЗАГОТОВИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

ВКП(б) Центральнӧй Комитетлӧн да ССР Союзса Народнӧй Комиссаръяс Сӧветлӧн постановление

тӧм комбайнъясӧн нянь идралан план 20 лунысь не дырджык срокӧн тыртӧм, получайтӧны премия кык тӧлысся оклад размерын да комбайнъясӧн сёр культураяс идралӧм планын индӧм срокъяс кежлӧ эштӧдӧмысь получайтӧны премия тӧлысся оклад размерын МТС-ясса да совхозъясса премиальнӧй фондъясысь.

18. Колхозъясӧс да совхозъясӧс семеннӧй участокъяс вылысь чукӧртӧм урожайысь сортовӧй кӧйдысъясӧн обеспечитӧм могысь, котыртны зерновӧй культураяс торъя тщательнӧя идралӧм райсемхозъясын да колхозъясса да совхозъясса семеннӧй участокъяс вылын, уборка вылӧ медбур комбайнъяс да медся опытнӧй комбайнеръясӧс сувтӧдӧмӧн. Семеннӧй участокъяс идравны 5—7 лунӧн нянь тырвыйӧ воӧм бӧрын, идралігӧн, вартігӧн, кыскалігӧн, весалігӧн да хранитігӧн семеннӧй няньлысь торъя сортъяс да категорияяс сорлавны не лэдзӧмӧн.

19. „Машинно-тракторнӧй станцияясын уджалысь трактористъясӧн да комбайнеръясӧн удж вылысь самовольнӧй муномӧм запретитӧм йылысь“ СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн Указлы торъя ыджыд тӧдчанлун сетӧмӧн, МТС-ясын успешнӧй удж обеспечитӧм могысь обяжитны обкомъясӧс, крайкомъясӧс да союзнӧй республикаясса компартияяслысь ЦК-ясӧс проследитны сійӧс тӧчнӧя олӧмӧ пӧртӧм бӧрся.

20. Обеспечитны колхозъясын, МТС-ясын да совхозъясын став колхозникъясӧс, МТС-ясса да совхозъясса рабочӧйясӧс да налысь уджалан кадсӧ уборка вылын тырвыйӧ используйтӧм да делӧ вылын помавны торъя колхозъясын, МТС-ясын да совхозъясын лэдзны позьтӧм практикаӧд, кор колхозникъяс да МТС-ясса да совхозъясса работникъяс уджсӧ 5—6 часӧдз асылын заводитӧм пыдди петӧны уборочнӧй да полевӧй уджъяс вылӧ 8—9 часын да помалӧны му вылын удж шонді лэччытӧдз на.

Пӧверитны да обеспечитны колхозъяс, МТС-яс да совхозъяс кузя полевӧй станъяс, кухняяс оборудуйтӧм, му вылын питание котыртӧм сэтшӧм ногӧн, медым эськӧ колхозникъяслы, МТС-ясса да совхозъясса работникъяслы эз лоӧ мунны ӧбедайтны да узьны сиктӧ да вошtыны та вылӧ уджалан дона кад.

21. Признайтны неправильнӧйӧн, кор колхозъясын государство водзын ассыныс обязательствояс выполнитӧм бӧрын став няньсӧ да кӧрымъяслысь ыджыд юкӧн сеталӧны трудоденьяс вылӧ, мый вӧсна локтан воын неурожай случайын колхоз кольӧ став сикас запаснӧй, страховӧй семеннӧй, продовольственнӧй да фуражнӧй фондъястӧг. Тшӧктыны колхозъяслы обеспечитны чукӧртӧм урожай правильнӧя используйтӧм сэтшӧм ногӧн, медым колхозъясӧн государство водзын став обязательствояс выполнитӧм да кӧйдыс пуктӧм бӧрын—вӧлі лӧсьӧдӧма колхозъясын неурожай случай кежлӧ страховӧй семеннӧй, продовольственнӧй да фуражнӧй фондъяс.

22. Установитны, мый 1940 вося урожайысь колхозъясын зерновӧй культураяслӧн семеннӧй страховӧй фонд создайтсьӧ вогӧрся потребность дінӧ 15 пӧчент мында, а засушливӧй областъясса, а именнӧ: Саратовскӧй, Сталинградскӧй, Куйбышевскӧй, Чкаловскӧй, Западно-Казахстанскӧй, Актюбинскӧй областьясса да Немцев-Поволжья АССР-са колхозъясын—вогӧрся потребность дінӧ 20 пӧчент мында.

Образуйтны 1940 вося урожайысь колхозъясын продовольственнӧй страховӧй фонд продовольственнӧй культураяслӧн валовӧй сбор дінӧ 2 пӧчент мында.

Установитны, мый государство водзын ассыс став обязательствояссӧ выполнитӧм бӧрын (ссудаяс мынтӧм, зернопоставкаяс, недоимкаяс погаситӧм, натуроплата) колхозлӧн правление и, медвойдӧр колхозса председатель, обязанӧсь лӧсьӧдны зерновӧй культураяслысь став установленнӧй общественнӧй фондъяс (семеннӧй да фуражнӧй фондъяс, семеннӧй страховӧй фонд, продовольственнӧй страховӧй фонд, вспомоществование фонд) да сӧмын найӧс лӧсьӧдӧм бӧрын заводитны зерновӧй культураяс трудоденьяс серти юкӧм сійӧ лыдысь кындзи, кодӧс аванс пӧрадокӧн сетӧма колхозникъяслы трудоденьяс серти.

23. Обяжитны Наркомсредмашӧс, Наркомтекстильӧс, Наркомчерметӧс да Наркомхимпромӧс матыса лунъясӧ тырвыйӧ эштӧдны запаснӧй частьяс; брезентовӧй ткань, мешӧкъяс, шпагат, металл да резина СССР-са Наркомземлы, Наркомзаглы да Наркомсовхозовлы отгрузитӧм сійӧ срокъясын, кодъясӧс установитӧма СССР Совнарком бердса Экономсоветӧн.

24. Обеспечитны подсолнечникълы да мукӧд масличнӧй культураяслы прополка да междурядиеяс рыхлитӧм найӧс идравтӧдз, найӧс дӧзьӧритӧм кузя уджъяс зерновӧй культураяс идраліг чӧж личӧдлытӧг.

25. Подсолнечник идралӧм быд колхозын колӧ нуӧдны 6—8 лун чӧжӧн воӧм кадсяньыс. Эштӧдны клещевиналысь кистьяс медводдзаысь вундалӧм кык лунӧн да шабді-кудряш да мукӧд масличнӧй культураяс идралӧм 4—5 лунӧн.

26. Аскадӧ нуӧдны подсолнечник идралӧм да не лэдзны лоны кольӧм вося ӧшыбкаяс, кор аскадӧ идралӧм могысь мераяс примиттӧмла вӧлі лэдзӧма подсолнечниклысь ёна киссьӧм. Примитны став мераяс сы могысь, медым подсолнечник идралӧмын уджалысь комбайнъяс вӧлі оборудуйтӧма специальнӧй приспособлениеясӧн.

27. Запретитны колхозъяслы да совхозъяслы видзны масличнӧй культураяслысь кӧйдыс восьса гумлаяс вылын, обяжитны найӧс пыр жӧ весавны масличнӧй культураяслысь кӧйдысъяс, торйӧн сійӧ кӧйдыс, коді поступайтӧ комбайн улысь, заготовительнӧй пунктъясӧ масличнӧй культураяслысь вылын качествоа кӧйдыс сдайтӧм обеспечитӧмӧн.

II.

Зерновӧй да масличнӧй культураяс заготовитӧм кузя

1. Меддженьыд срокӧн эштӧдны зерновӧй да масличнӧй культураяс кузя поставкаяс государство водзын обязательствояс вручайтӧм сійӧ районъясын, кӧні тайӧ делӧыс нюжаліс да эз на вӧв эштӧдӧма.

2. Сетны колана отсӧг областьясын, крайясын да республикаясын Наркомзаглӧн уполномоченнӧйяслы колхозъясӧс урожайностьлӧн разрядъясӧ отнеситӧм кузя найӧ уджын, налӧн распоряжениеӧ колана мында пӧвереннӧй работникъясӧс временнӧ предоставитӧмӧн да та дырйи быдсяма антигосударственнӧй зільӧмъяс пресекайтӧмӧн, кодъясӧс веськӧдӧма колхозъяслысь урожайность чинтӧмӧ да, татшӧм ногӧн, натуроплаталысь размеръяс искусственнӧя чинтӧмӧ.

3. Установитны, мый МТС уджъясысь колхозъяслы счетъяс вручайтӧны колхозъясӧс урожайностьлӧн разрядъясӧ отнеситӧм йылысь Наркомзагса уполномоченнӧйсянь извещениеяс получитӧм бӧрын вежонся срокысь не сёрӧнджык, а ытшкӧмысь, комбайновӧй уборкаысь, вартӧмысь да нянь весалӧмысь—МТС-ӧн вӧчӧм удж лунсянь вежонся срокысь не сёрӧнджык.

Предупредитны МТС-са директоръясӧс государство водзын налӧн личнӧй кывкутӧм йылысь натуроплата начислениеяслӧн правильностьыс, МТС-ӧн вӧчӧм уджъясысь колхозъяслы счетъяс аскадӧ вручайтӧм да вручитӧм счетъяс кузя колхозъясӧн нянь сдайтӧмысь.

4. Обеспечитны колхозъясӧн да совхозъясӧн тырвыйӧ доброкачественнӧй нянь, рис, подсолнух да мукӧд масличнӧй культураяс сдайтӧм, нянь, торйӧн нин комбайнъяс улысь поступайтысь нянь бура весалӧм, а сідзжӧ влажнӧй да уль нянь колхозъяс да совхозъяс вынъясӧн да средствоясӧн аскадӧ косьтӧм котыртӧмӧн.

5. Разрешитны Наркомзаглы взыщитны зерновӧй культураясӧн центнер вылӧ центнер эквивалент серти донын разницасӧ деньгаӧн мынтӧмӧн:

а) подсолнух кӧйдыс ссуда, кодӧс вӧлі сетӧма совхозъяслы да колхозъяслы силос вылӧ кӧдэны;

б) подсолнух да мукӧд масличнӧй культураяс кузя задолженность, коді лыддыссьӧ колхозъяс сайын, кодъяс оз имеитны 1940 воын масличнӧй культураяслысь кӧдзаяс.

6. Установитны, мый колхозъясӧн да совхозъясӧн государстволы сдавайтан зерновӧй да масличнӧй культураяслӧн первой партияясысь медводз погашайтчӧны колхозъясӧн да совхозъясӧн государствосянь получитӧм семеннӧй, продовольственнӧй да фуражнӧй ссудаяс.

Нянь, рис да масличнӧй культураяс кузя обязательнӧй поставкаяс да МТС-са уджъясысь натуроплата кузя кольӧм вося недоимкаяс колӧ лоны мынтӧма обязательнӧй поставкаяслы лӧсьӧдӧм срокъясӧ да пӧрадокын.

7. Установитны, мый обязательнӧй поставкаяс да МТС уджъясысь натуроплата кузя (вартӧмысь кындзи) нянь, подсолнух да мукӧд масличнӧй культураяс колхозъясӧн, колхозникъясӧн да единоличникъясӧн должен лоны сдайтӧма вручитӧм обязательствояскӧд да МТС уджъясысь счетъяскӧд точнӧй соответствиеын, а именнӧ: шобді, рис, бобовӧйяс, гречиха, просо да сю размеръясын, кодъясӧс установитӧма поставкаяс кузя вручитӧм обязательствояс да МТС уджъясысь счетъяс серти тайӧ культураяслӧн быдӧнлы торйӧн, мукӧд зерновӧй культураяс кузя размеръясын, кодъясӧс установитӧма тайӧ культураяслы обязательствоясӧн да счетъясӧн сдайтан выбор серти любӧй культура сдайтан правоӧн, а масличнӧй культураяс кузя размеръясын, кодъясӧс установитӧма тайӧ культураяслы обязательствоясӧн да МТС уджъясысь счетъясӧн ӧти культура мӧдӧн вежан правоӧн, вежӧм йылысь законӧн установитӧм эквивалентъяс серти.

8. Хлебосдача тырттӧдз колхозъясӧн кӧйдыс фондъяс пуктӧм вермас мунны сӧмын семеннӧй участокъясысь, кодъяслӧн размерыс не должен вевтыртны: ӧзимӧй шобді да сю кузя—12 пӧчентысь, зӧр да ид—13 пӧчентысь, яровӧй шобді, просо да гречиха кузя—15 пӧчентысь, кукуруза кузя—3 пӧчентысь, подсолнух да мукӧд масличнӧй культураяс кузя соответствующӧй культуралӧн кӧдза площадьясысь 5 пӧчентысь не унджык.

Запретитны кӧйдыс фондъяс засыпайтӧм колхозъяслӧн общӧй кӧдзаясысь государство водзын ассыныс обязательствояс тырттӧдз.

Установитны, мый семеннӧй да страховӧй фондъяс тырвыйӧ засыпайтӧм бӧрын кольӧ кӧ лишалан нянь, кодӧс чукӧртӧма колхозъясса да совхозъясса семеннӧй участокъяс вылысь, семеннӧй участокъясысь лишнӧй няньыс вермас лоны используйтӧма колхозъясӧн да совхозъясӧн государство водзын ассыныс обязательствояс тыртӧм вылӧ, а тайӧ обязательствояссӧ тыртӧм бӧрын—мукӧд нуждаяс вылӧ.

9. Установитны уборка кад кежлӧ да заготовкаяслысь план тырттӧдз колхозникъяслы авансӧн сеталӧм вылӧ да колхозъяслӧн внутрихозяйственнӧй нуждаяс вылӧ нянь, рис да подсолнух отчисляйтӧм размеръясын нянь кузя—15 пӧчент, рис да подсолнух кузя—5 пӧчент государственнӧй заготовительнӧй пунктъяс вылӧ нянь, рис да подсолнух фактически сдайтӧм лыдысь.

Котыртны стрӧг контроль авансъяс сеталӧм вылӧ да колхозъяслӧн внутрихозяйственнӧй нуждаяс вылӧ отчислениеяслысь установитӧм нормаяс соблюдайтӧм бӧрся, содтӧмлань сійӧс нарушайтӧмъяслысь быд сикас фактъяс пресекайтӧмӧн, да мыжаясӧс кыскыны кывкутӧмӧ кыдзи хлебозаготовкаяс дезорганизуйтӧмысь да нянь разбазаривайтӧмысь.

10. Обеспечитны совхозъясӧн нянь, подсолнух да мукӧд масличнӧй культураяс сдайтан планъяс установитӧм срокъясӧ аскадӧ да тырвыйӧ тыртӧм, а сідзжӧ хлебозакуп условиеясын став лишнӧй нянь да рис государстволы обязательнӧ сдайтӧм, кодъяс вермасны лоны совхозъясын государстволы нянь сдайтан план тыртӧм бӧрын, ссудаяс возвратитӧм да совхозъяслӧн промфинпланъяскӧд соответствиеын семеннӧй да фуражнӧй фондъяс засыпайтӧм бӧрын.

11. Запретитны заготовкаяс кадӧ колхозъяслысь да совхозъяслысь живӧй тягло заготовкаяскӧд да полевӧй уджъяскӧд йитчытӧм нуждаяс обслуживайтӧм вылӧ отвлекайтан практика.

Установитны пятидневнӧй заданиеяс районъяслы да колхозъяслы нянь, свекла, картупель да овощи гужевӧй транспортӧн кыскалӧм кузя, заданиеяс олӧмӧ пӧртӧм бӧрся систематическӧй контроль обеспечитӧмӧн.

12. Вайӧдны полнӧй готовностьӧ заготовительнӧй пунктъяс, складъяс, элеваторъяс да зерносушилкаяс, выль нянь поступиттӧдз зернохранилищеяс, инвентарь, весовӧй овмӧс ремонтируйтӧм да дезинфекция помалӧмӧн да обеспечитны элеваторъяс да зерносушилкаяс колана ломтас запасӧн.

13. Установитны, мый йӧз, кодъяс мыжаӧсь бунтъясын нянь видзны лэдзӧмын, та вылӧ исключитель-

(Водзӧ видзӧд 3-ӧд листбокысь).

УБОРКА ДА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННӦЙ ПРӦДУКТАЯС ЗАГОТОВИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

ВКП(б) Центральнӧй Комитетлӧн да ССР Союзса Народнӧй Комиссаръяс Сӧветлӧн постановление

нӧй случайясын СССР-са правительствоӧн особӧй разрешениетӧг, кутасны привлекайтчыны уголовнӧй кывкутӧмӧ, кыдзи закон нарушайтысьяс.

14. НКПС-лы да Наркомзаглы нянь массӧвӧя поступайтан кадӧ котыртны кӧрттуйяс пытшкын поезд-вертушкаяс да оперативнӧй регулирование пӧрадокын, нянь перевозкаяслӧн общӧй план пределъясын, няньӧн перегрузитӧм заготовительнӧй пунктъяс вылӧ содтыны вагонъяс сетӧм няньӧн этшаджыка загрузитӧм мукӧд заготовительнӧй пунктъяслы вагонъяс сетӧмлысь план соответственнӧя чинтӧм щӧт весьтӧ.

15. Быръдны вагонъяслӧн да торйӧн нин баржаяслӧн нянь погрузка да разгрузка улын простойяслысь лэдзны позьтӧм практика.

16. Запретитны „Союззаготтранслысь“ автомашинаяс мукӧд грузъяс новлӧм вылӧ отвлекайтӧм, кодъяс абу йитчӧмаӧсь сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс заготовитӧмкӧд, нянь, свекла да мукӧд заготовляйтана сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс новлӧм тырвыйӧ помасьтӧдз.

Установитны, мый „Союззаготтранслӧн“ машинаяс долженӧсь используйтчыны медвойдӧр „Заготзернолӧн“ глубиннӧй заготовительнӧй пунктъясысь да кӧрттуйяссянь отдаленнӧй колхозъясысь да пристаньясысь нянь кыскалӧм вылын, а свекловичнӧй районъясын—колхозъясысь, кодъяс находитчӧны заготовительнӧй пунктъяссянь 15 километрысь унджык расстояниеын свекла кыскалӧм вылын.

Предоставитны „Союззаготтранслы“ первоочереднӧй право колхозъясысь сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс новлӧмысь банкын налӧн счетъясысь дон получитӧм вылӧ.

17. Обеспечитны заготовительнӧй пунктъясӧ мунысь туйяслысь проезжӧй состояние нянь кыскалӧмлӧн став кад чӧж.

18. Быръдны бӧрӧкольччӧм нянь складъяс стрӧитӧмын, тайӧ строительствосӧ рабочӧй вынӧн да местнӧй строительнӧй материалъясӧн тырвыйӧ обеспечитӧмӧн.

19. Запретитны заготовительнӧй пунктъяслы бӧр бергӧдны государстволы сдавайтан нянь, коді заразитчӧма клещӧн.

Заготовительнӧй пунктъясӧ клещӧн заразитчӧм нянь ваян случайын, пунктъяс принимайтӧны тайӧ няньсӧ колхозъяслысь, совхозъяслысь да единоличнӧй овмӧсьяслысь весысь 2 прочент мында скидкаӧн да донсьыс 30 ур скидкаӧн ӧти центнерысь, сійӧс торйӧн хранитӧмӧн да бӧрвылас подработкаӧн.

20. Стрӧга следитны складъяс, заготовительнӧй пунктъяс, зернохранилищеяс вылын сӧстӧмлун бӧрся, аскадӧ подрабатывайтны нянь, шонавны, портитчыны либӧ вредительясӧн заразитчыны не лэдзӧмӧн.

III.

Картупель да овощи идралӧм да заготовитӧм кузя

1. Обеспечитны картупель, овощияс кӧдзаяслы да тайӧ культураяслӧн семенникъяслы междуряднӧй обработка, сельхозвредительяскӧд тыш, а сэні, кӧні колӧ, и киськалӧм налысь урожай идравтӧдз.

2. Нуӧдны аппробация картупель кӧдзаяслы, кодъясӧс предназначитӧма семеннӧй цельяс вылӧ, а сідзжӧ овощнӧй культураяслысь став семеноводческӧй кӧдзаяс, висьысь растениеясысь да мукӧд сорта примесьясысь семеноводческӧй кӧдзаяс весалӧм нуӧдӧм обеспечитӧмӧн.

3. Нуӧдны картупель, овощи да тайӧ культураяслысь семенникъяс идралӧм дженьыд срокъясӧ, арся кынмалӧмъяс заводитчытӧдз.

4. Запретитны колхозъяслы, колхозникъяслы да единоличнӧй овмӧсьяслы картупель бокӧ вузалӧм государстволы картупель сдайтӧм кузя обязательствояс наӧн выполниттӧдз.

5. Сохранитны 1940 во вылӧ 1939 воын действуйтлысь пӧрадок, код серти каръясса да рабочӧй поселокъясса рабочӧйяс, служащӧйяс, кооперированнӧй кустарьяс картупель кузя обязательнӧй поставкаясӧ оз привлекайтсьыны.

6. Подготовитны картупель да овощи примитӧм да хранитӧм вылӧ навесъяс, складъяс, хранилищеяс, тара да вескияс, а сідзжӧ овощи солалӧм, шоммӧдӧм да переработайтӧм кузя пунктъяс, ремонт да выль строительство 1940 вося август 20 лунысь не сёрӧнджык помалӧмӧн, а сідзжӧ приспособитны 1940 вося сентябрь 1 лун кежлӧ картупель хранитӧм вылӧ карса керкаяслысь подвалъяс.

Установитны картупель да овощи массӧвӧя поступайтан кадын заготовительнӧй пунктъяслысь круглосуточнӧй удж.

7. Паськӧдны овощи да картупель косьтӧм, 1940 вося урожайтшӧтш, юклӧны трудоденьяс кузя да, медводз, на пӧвсын, кодъяс керӧны да кыскалӧны картупель, государственнӧй заготовительнӧй пунктъяслы сдайтӧм картупель лыдысь 10 прочент.

11. Установитны, мый местнӧй партийнӧй, сӧветскӧй да заготовительнӧй организацияяс нуӧны тыр кывкутӧм каръясса да промышленнӧй центръясса населениеӧс арся, тӧвся да тулысся кад кежлӧ картупельӧн, овощиӧн да плодъясӧн обеспечитӧмысь, а сідзжӧ дикорастущӧй вотӧсъяс, плодъяс, тшакъяс да ма заготовитӧм кокосьть косьтӧм картупель да овощи производитӧмлысь план 16 сюрс тонна размерын, 1939 воын 9.600 тонна пыдди, кыдзи минимальнӧй задание вынсьӧдӧмӧн, сушильнӧй предприятиеяс сайӧ картупель да овощи заготовкаяслысь соответствующӧй вонаяс закрепитӧмӧн.

8. Обеспечитны картупель да овощи свежӧйӧн хранитӧм котыртӧм, траншеяясын да буртаясын хранитӧм кузя прӧстӧй способъяс используйтӧм вылӧ торъя внимание сетӧмӧн.

Глубиннӧй пунктъясын картупель буртаясын тулысӧдз хранитӧм пуктыны потребкооперация вылӧ, сельпояслы инструктаж котыртӧмӧн, кадръяслысь подготовленность прӧверитӧмӧн, заготовитны колана мында идзас, воштӧмъястӧг колана ног да качественнӧя хранитӧм могысь.

Котыртны колхозъясын картупельлысь юкӧн хранитӧм, кодӧс предназначитӧма спиртовӧй да крахмалопаточнӧй заводъясӧн переработайтӧм вылӧ, заводъясӧ тӧвся туй пуксьӧм бӧрын, а сідзжӧ тулысын сійӧс вайӧмӧн.

9. Рекомендуйтны колхозъясса правлениеяслы, колхозникъяс общӧй собраниелӧн решение серти, сдайтны государстволы картупель обобществитӧм кӧдзаясысь колхозникъясӧн государство водзын ассыныс обязательствояс асланыс приусадебнӧй участокъясысь выполнитӧм щӧт весьтӧ, тайӧс трудоденьяс кузя налы воысь картупельысь кутӧмӧн.

Сійӧ случайясын, кор колхозникъяс самостоятельнӧ сдайтӧны картупель асланыс приусадебнӧй участокъясысь государстволы, колхозъясса правлениеяс сетӧны транспорт картупель заготовительнӧй пунктъясӧ нуӧм вылӧ.

10. Установитны, мый колхозъяс, картупель кузя государственнӧй поставкаяс выполнитӧмкӧд тыртӧмысь да налысь колана запасъяс лӧсьӧдӧмысь.

Установитны, мый заготовитӧм дикорастущӧй вотӧсъяс, плодъяс, тшакъяс да ма лыдысь $^{2}/_{3}$ юкӧныс кольӧ местнӧй организацияяс распоряжениеӧ тӧргуйтӧм вылӧ.

12. Сохранитны Наркомзаг сайын право разрешайтны картупель сдайтӧм вежны няньӧн законӧн установитӧм эквивалент серти.

13. Обеспечитны картупель да овощи сдайтӧм кузя совхозъяслы вынсьӧдӧм план тыртӧм срокъясын, кодъясӧс установитӧма обязательнӧй поставкаяс кузя колхозъяслы.

IV.

Шабді да пыш идралӧм кузя

1. Используйтны шабді да пыш идралӧм вылын став льнотеребильнӧй да коноплеуборочнӧй машинаяс, шабді да пыш нетшкӧм 7—10 лунысь не ыджыдджык срокын обеспечитӧмӧн.

2. Таво шабді кӧдзаяс вылын многоярусность учитывайтӧмӧн, обяжитны МТС-ясса директоръясӧс да колхозъясса председательясӧс обеспечитны ӧткузя шабдіа участокъяс тщательнӧя отбирайтӧм шабдісӧ машинаӧн нетшкӧм вылӧ.

3. Помавны шабділысь став урожай вольсалӧм да тыӧдӧм тырвыйӧ август тӧлысьын, а пыш тыӧдӧм—сентябрь тӧлысьын.

Разрешитны Архангельскӧй, Вологодскӧй, Кировскӧй, Молотовскӧй, Новосибирскӧй, Омскӧй да Иркутскӧй областьясса, Алтайскӧй да Красноярскӧй крайясса, Коми да Удмуртскӧй АССР-ясса колхозъяслы вуджӧдны вартӧм шабділысь 30 прочентӧдз вольсалӧм мӧд во вылӧ, тайӧ продукциясӧ август 15 лунысь не сёрӧнджык государстволы обязательнӧ сдайтӧмӧн.

4. Обеспечитны сентябрь 1 лунысь не сёрӧнджык МТС-ясын да колхозъясын шабді да пыш кузя став сушилкаяс да мяльно-трепальнӧй машинаяс ремонтируйтӧм да обеспечитны шабді да пыш первичнӧя обработайтӧм вылын найӧс тырвыйӧ используйтӧм.

Установитны МТС-ясса директоръясӧс да механикъясӧс налӧн тӧлысся удждон дінӧ 1,5 прочент размерын премируйтӧм пыш да шабді машинаӧн обработайтӧм кузя сезоннӧй план содтӧдӧн тыртӧм быд прочентысь, кудель качество кузя заданиеяс выполнитӧм условие дырйи.

5. Обяжитны колхозъясса правлениеясӧс колхозъясын, кодъясӧс абу обеспечитӧма шабді вольсалан бур местаясӧн, паськыда применяйтны кӧдзыд ваын шабді тыӧдӧм.

6. Тшӧктыны колхозъяслы, кодъяслӧн эм шабді да пыш кӧдзаяс, начисляйтны колхозникъяслы шабді нетшкӧм да пыш идралӧм вылын уджлӧн первой 5—7 лунъясӧ кык мында трудоденьяс.

7. Рекомендуйтны колхозъяслы начисляйтны полеводческӧй бригадаясса бригадиръяслы шабді продукция сдайтан план бригада кузя ставнас содтӧдӧн тыртӧм дырйи премия-надбавкаяс средней премия размерын, кодӧс получайтӧны сійӧ бригадаса звеноын шленъяс.

8. Разрешитны принимайтны колхозникъяслысь государстволы обязательнӧй поставкаяс выполнитӧм щӧт весьтӧ пыш кӧйдыс, татшӧм расчетӧн—ӧти центнер пыш кӧйдыс куим центнер няньысь.

V.

Сахарнӧй свекла идралӧм да заготовитӧм кузя

1. Не дугӧдны свекла бӧрся уход зерновӧй культураяс идралан кадӧ, свеклӧлӧн быдман став кадколаст чӧж сійӧс ёгысь весалӧм, радъяс кост пыдіа небзьӧдӧм, а сідзжӧ вредительяскӧд тышкасьӧм.

2. Помавны сентябрь 1 лун кежлӧ свеклоподъёмникъяс, додьяс ремонтируйтӧм, колана уборочнӧй инвентарь (мерницаяс, весалӧм вылӧ матыяс) вӧчӧм, сдайтан пунктъясӧ свекла кыскалӧм вылӧ посъяс да туйяс ремонтируйтӧм да стрӧитӧм.

3. Рекомендуйтны колхозъясса правлениеяслы кыкпӧв содтыны трудоденьяс начисляйтӧм свеклӧ бӧрся уход кузя уджъяс вылын август 1 лунсянь август 25 лунӧдз выработкалысь лунъя норма выполнитан условие дырйи, а сідзжӧ устанавливайтны мынтысьӧмлӧн да премированиелӧн существуйтысь система дінӧ содтӧд звенояслы трудоденьяс начисляйтӧм планысь вывті получитӧм быд кык центнер свеклӧысь ӧти трудодень размерын да сетавны колхозӧн сахарнӧй свеклӧысь получитӧм премия-надбавкаяслӧн суммаысь 50 прочентсӧ звенояслы, кодъяс сдайтісны контрактация кузя гектар вылысь свеклӧ не этшаджык сійӧ лыдысь, кодӧс сдайтігӧн колхоз получайтӧ премиальнӧй надбавка.

4. Установитны сахарнӧй свеклӧ массӧвӧя керны заводитӧм сентябрь 20—25 лунъяс сідзикӧн, медым уджлӧн дыр кад кежлӧ свеклӧӧн обеспечитӧм сахарнӧй заводъяс зонаясын сахарнӧй свеклӧ массӧвӧя керӧм заводитны сентябрь 10—15 лунъясӧ, а Казахскӧй да Киргизскӧй ССР-ясын август 25 лунсянь, Алтайскӧй крайын сентябрь 1 лунсянь да Краснодарскӧй крайын сентябрь заводитчӧмсянь.

Сахарнӧй заводъяс лэдзан графикӧд лӧсялӧмын заводитны керны сэтшӧм расчетӧн, медым завод лэдзны заводитіг кежлӧ завод территория вылын вӧлі свеклӧлӧн 5 лунся запасысь не этшаджык, а сэсся вӧлі эськӧ обеспечитӧма сахарнӧй заводъясӧс свеклӧӧн перебойтӧг загрузитӧм.

(Помсӧ видзӧд 4-ӧд листбокысь).

УБОРКА ДА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННӦЙ ПРӦДУКТАЯС ЗАГОТОВИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

ВКП(б) Центральнӧй Комитетлӧн да ССР Союзса Народнӧй Комиссаръяс Сӧветлӧн постановление

5. Помавны сахарнӧй свеклӧ керӧм да кыскалӧм татшӧм срокъясын:

	Керӧм	Кыскалӧм
Украинскӧй ССР кузя	Октябрь 30 лунӧ	Ноябрь 10 лунӧ
Воронежскӧй, Курскӧй, Орловскӧй, Пензенскӧй, Рязанскӧй, Саратовскӧй, Тамбовскӧй, Тульскӧй областьяс кузя, Приморскӧй край да Башкирскӧй АССР кузя . . .	Октябрь 25 лунӧ	Ноябрь 5 лунӧ
Алтайскӧй край да Новосибирскӧй область кузя . .	Октябрь 10 лунӧ	Октябрь 25 лунӧ
Киргизскӧй да Казахскӧй ССР-яс кузя	Ноябрь 5 лунӧ	Ноябрь 25 лунӧ
Грузинскӧй, Армянскӧй ССР-яс кузя да Краснодарскӧй край кузя	Ноябрь 5 лунӧ	Ноябрь 15 лунӧ

6. Сахарнӧй свекла полевӧй кагатирование кузя план, сійӧс ССР Союзса Совнаркомӧн вынсьӧдӧм мысти, вайӧдны колхозъясӧдз сідзикӧн, медым полевӧй кагатирование кузя заданиеяс получитісны сэтшӧм колхозъяс, кодъяс транспортнӧй средствояс состояние серти оз вермыны обеспечитны свекла индӧм срокӧ кыскалӧм.

Полевӧй кагатъясысь свекла кыскавны нарядъяс серти да сійӧ срокъясӧ, кодъясӧс индӧма сахарнӧй заводъясӧн.

7. Обеспечитны август 25 лун кежлӧ сахарнӧй свекла примитӧм да хранитӧм вылӧ заготовительнӧй пунктъяс дасьтӧм, сахарнӧй заводъясын да пунктъясын свеклӧ вевттьӧм вылӧ колана мында матъяс лӧсьӧдӧм, приёмочнӧй пунктъяс дорӧ подъездъяс пӧрадокӧ вайӧдӧм да кадръясӧн укомплектуйтӧм (кагатчикъясӧн, приёмщикъясӧн, весовщикъясӧн).

VI.

Хлопок идралӧм да заготовитӧм кузя

1. Обеспечитны хлопок кӧдзяс бӧрся бур дозьӧр, коді торйӧн ёна колӧ сылӧн быдмӧм нюжалӧм вӧсна.

Рекомендуйтны колхозъяслы август 1 лунсянь август 20 лунӧдз кадколастӧ колхозникъяслы, кодъяс уджалӧны хлопок окучивайтӧмын, мынтыны трудоденьсӧ кык мында наӧн лунся удж норма тыртігӧн да окучивайтӧмын установитӧм качество соблюдайтігӧн.

2. Поливнӧй ва сутки чӧж используйтӧм обеспечитӧм могысь, рекомендуйтны колхозъяслы август тӧлысь чӧж хлопок войын киськалӧмысь трудоденьяс начисляйтны кыкмында, выработкалысь да киськалӧмлӧн качество кузя лӧсьӧдӧм нормаяс тыртігӧн.

3. Обеспечитны сентябрь 15 лунысь не сёрӧнджык став колхознӧй да заводскӧй хлопкосушилкаяс ремонтируйтӧм да тыр пӧрадокӧ вайӧдӧм эштӧдӧм, найӧс колана ломтас запасӧн снабдитӧмӧн.

4. Эштӧдны заготовительнӧй пунктъясысь заводъясӧ кольӧм воясса-урожайысь хлопок-сырецлысь остаток нуӧм сентябрь 1 лунысь не сёрӧнджык сэтшӧм ногӧн, медым выль урожайысь хлопок-сырец вотӧдз вӧлі тырвыйӧ ремонтируйтӧма, весалӧма да дезинфицируйтӧма став складъяс да помещениеяс выль урожайысь хлопок улӧ.

5. Обеспечитны хлопоклысь урожай идралігӧн хлопок сортъяс серти раздельнӧя установитӧм стандарт соблюдайтӧмӧн быть чукӧртӧм, кисьмытӧм хлопок да заразитчӧм хлопок дзоньвидзаыскӧд сорлавны не лэдзӧмӧн.

VII.

Табакъяс да махорка кузя

1. Установитны, мый табакъяс идралӧм должен нуӧдсьыны полнӧй технической воӧм дырйи стрӧга ярусъяс серти, табакъяслы вывті ёна воны лэдзтӧг, а сідзжӧ кисьмытӧм листъяс чукӧртны лэдзтӧг.

2. Обеспечитны табак идралӧм кузя уджъяс аскадӧ да последовательнӧя выполнитӧм (чегъялӧм, пысавлӧм, косьтӧм, обработайтӧм), тайӧ уджъяс костын торъялӧм лэдзтӧг.

3. Ремонтируйтны да вайӧдны тырдасьлунӧ август 20 лун кежлӧ став вевтувъяс, косьтысян сарайяс да огнесушилкаяс табакъяс да махорка косьтӧм вылӧ сідзжӧ и прӧстӧй косьтысян приспособлениеяс используйтӧмӧн.

4. Нуӧдны табакъяслысь да махоркалысь урожай идралӧм татшӧм срокъясӧ:

а) махорка—сентябрь 10 лунысь не сёрӧнджык став районъясын, Алтайскӧй да Красноярскӧй крайясын да Новосибирскӧй областьын кындзи, кӧні уборкасӧ эштӧдны сентябрь 1 лунысь не сёрӧнджык;

б) виж табакъяс—октябрь 1 лунысь не сёрӧнджык, а Украинскӧй, Казахскӧй да Киргизскӧй ССР-ясын, Сталинградскӧй, Воронежскӧй да Орловскӧй областьясын—сентябрь 20 лунысь не сёрӧнджык.

5. Табачно-махорочнӧй сырьё бӧрся дозьӧрын, идралӧмын да первичнӧй обработкаын непосредственнӧя уджалысь колхозникъяслысь удж стимулируйтӧм могысь, рекомендуйтны колхозъяслы табакъяс да махорка кузя контрактация план содтӧдӧн тыртӧмысь получитӧм премия-надбавкаясысь выделитны тайӧ колхозникъяс пӧвсын юклӧм вылӧ, наӧн выработайтӧм трудоденьяс лыд серти, табакъяс кузя—30 прӧчентсӧ да махорка кузя—50 прӧчентсӧ.

6. Шедӧдны табак сдайтан план правительствоӧн лӧсьӧдӧм срокъясӧ тыртӧм сідзикӧн, медым вӧлі содтӧма вылын сортъяса табаклысь выход.

VIII.

Кормовӧй культураяс кузя

1. Став колхозъясын да совхозъясын нуӧдны унавося турунъяс семенникъяслысь состояние прӧверитӧм да обеспечитны найӧс ёгтурунысь тырбура весалӧм.

2. Медым не лэдзны турунъяс кӧйдыслысь киссьӧм, обеспечитны клеверлысь, люцерналысь, тимофеевкалысь да житняклысь семенникъяс. 5 лунысь не дырджык идралӧм, эштӧдны турун семенникъяс вартӧм идравны заводитчӧмсяньыс 20 лун чӧжӧн, унавося турун семенникъяс идралӧм, вартӧм да вытирайтӧм вылӧ колана мында комбайнъяс, молотилкаяс да мукӧд машинаяс аскадӧ приспособитӧмӧн.

3. Разрешитны СССР-са Наркомземлы да Наркомсовхозовлы сійӧ мынтысьӧмсӧ, кодӧс лӧсьӧдӧма люцерналысь семенник идралӧм вылын уджалысь комбайнеръяслы, паськӧдны и клеверлысь, житняклысь, американскӧй пырейлысь да мукӧд унавося турунъяслысь семенникъяс идралӧм вылын уджалысь комбайнеръяс вылӧ.

4. Обеспечитны мӧд пӧв ытшкӧм сійӧ площадьяс вылын, кӧні первойысь ытшкӧм бӧрын лоӧ бур травостой.

5. Рекомендуйтны колхозъяслы мынтыны кык мында трудоденьяс колхозникъяслы, кодъяс уджалӧны унавося турунъяс идралӧмын, вартӧмын да вытирайтӧмын, уджалан норма тыртігӧн сійӧ условие дырйи, уна вося турунъяс идралӧм, вартӧм да вытирайтӧм кӧ бригадаын либӧ звеноын лоӧ эштӧдӧма идравны заводитчӧмсянь 20 лунъя срокӧн.

6. Примитны мераяс государствоы турун поставка план правительствоӧн индӧм срокъясӧ ставнас тыртӧм вылӧ.

Колхозъяслы обеспечитны идралӧм турунлысь урожай правильнӧя используйтӧм сэтшӧм ногӧн, медым колхозъясӧн государство водзын обязательствояс выполнитӧм бӧрын вӧлі лӧсьӧдӧм страховӧй фуражнӧй фондъяс, а турун кузя 20 прӧчентысь не этшаджык вогӧгӧрся потребность дінӧ.

* * *

ВКП(б) ЦК да ССР Союзса СНК требуйтӧны местнӧй, партийнӧй, сӧветскӧй, комсомольскӧй организацияяслысь, земельнӧй органъясса работникъяслысь, заготовительнӧй организацияяслысь, МТС-яслысь да совхозъяслысь уборка медженьыд срокъясӧ да вошӧмъястӧг нуӧдӧм, колхозъясӧн да совхозъясӧн сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс государстволы сдайтӧм кузя обязательствояс индӧм срокъясӧ выполнитӧм тырвыйӧ обеспечитӧм.

ВКП(б) ЦК да ССР Союзса СНК обращайтӧны внимание партийнӧй, сӧветскӧй организацияяслысь, колхозникъяслысь, МТС-ясса да совхозъясса работникъяслысь сы вылӧ, мый таво уборочнӧй уджъяс аскадӧ нуӧдӧм, сельскохозяйственнӧй прӧдуктаяс заготовитӧм кузя государственнӧй планъяс аскадӧ олӧмӧ пӧртӧм обеспечитӧм являйтчӧ зэв важнӧй тӧдчанлуна хозяйственно-политическӧй могӧн, кодӧс успешнӧя олӧмӧ пӧртӧм обеспечитас тавося воын вылын урожай тырвыйӧ сохранитӧм да странаын видзму овмӧслысь тырмымӧн прӧдуктаяс получитӧм, колхозъясӧс водзӧ организационно-хозяйственнӧя ёнмӧдӧм да колхозникъяслысь зажиточность нӧшта ёнджыка кыпӧдӧм.

ВКП(б) Центральнӧй Комитетса Секретарь
И. СТАЛИН.

СССР-са Народнӧй Комиссаръяс Сӧветын Председатель В. МОЛОТОВ.

СССР Верховнӧй Сӧветлӧн заседание вылын
В. М. Молотов ёрт доклад вылӧ граница сайса откликъяс

БЕРЛИН, 2. (ТАСС). Сӧветскӧй Союзлӧн внешней политика йылысь Молотов ёртлӧн доклад сулалӧ внимание центрын став германскӧй печатьлӧн, политическӧй да журналистскӧй кругъясын. Германскӧй информационнӧй бюро тӧрыт рытнас передайтіс Молотов ёрт докладлысь подробнӧй изложение. Талун уна асывъя газетъяс йӧзӧдісны сійӧ изложениесӧ. „Дейче альгемейне цейтунг“ газет индӧ, мый Молотовлысь доклад неӧтчыд орӧдлісны дыр нюжалан аплодисментъясӧн да вӧлі единогласнӧя ошкӧма СССР-са Верховнӧй Сӧветӧн. Рытъя берлинскӧй „Нахтаусгабе“ гижӧ: „Тӧрыт СССР Верховнӧй Сӧветлӧн Сизимӧд Сессиялӧн заседание вылын Молотов вӧчис Сӧветскӧй Союзлӧн внешней политика йылысь доклад. Тайӧ докладсӧ ыджыд интересӧн виччысисны став мирын. Сы вылӧ первой откликъяс петкӧдлӧны, мый став мирын осознайтісны Европа асыввылын, Азияын да Дальней Востокын положениесӧ яснӧя гӧгӧрвоӧм вылӧ сылысь тӧдчанлунсӧ“.

ТОКИО, 2. (ТАСС). Став японскӧй газетъяс асланыс рытъя изданиеясын йӧзӧдісны видной местаын СССР Верховнӧй Сӧветлӧн Сессия вылын Молотов ёртлысь доклад. „Асахи“, „Иомиури“, „Ници-ница“, „Мияко“, „Кокумин“ да мукӧд газетъяс торйӧн выделяйтӧны Молотов ёрт докладлысь сійӧ юкӧнсӧ, коді касайтчӧ японо-сӧветскӧй отношениеяслы.

НЬЮ-ЙОРК, 2. (ТАСС). Верховнӧй Сӧветлӧн Сессия вылын Молотов ёртлӧн доклад дінӧ петкӧдсьӧ вӧвлытӧм внимание. Талун асывъя газетъяс йӧзӧдісны Молотов ёрт докладысь ыджыд выдержкаяс.

„Дейли-ньюс“ газет, коді петӧ Нью-Йоркын, йӧзӧдіс докладысь подробнӧй выдержкаяс гырысь заголовокъяс улын.

„Дейли уоркер“ йӧзӧдіс докладлысь полнӧй текст.

ЛОНДОН, 2. (ТАСС). Тӧрыт рытнас Сӧветскӧй Союзлӧн внешней политика йылысь СССР Верховнӧй сӧветлӧн Сизимӧд Сессия вылын Молотов ёрт доклад помалӧм бӧрын Рейтер агентство передайтіс радио пыр докладлысь подробнӧй изложение. Талун пӧшти став газетъяс главнӧй вниманиесӧ торйӧдӧны Молотов ёртлӧн доклад йылысь юӧртӧмъяслы.

Отв. редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—01.

Уполн. Главлита № 2529.

Типография НКМП Коми АССР г. Сыктывкар.